

verslag

Betreft	Medewerkeroverleg Onderzoeksprogramma aanpak post-COVID
Vergaderdatum en -tijd	20 juli 2022 13:00
Vergaderplaats	Athenazaal (4 ^e), de Resident
Aanwezig	5.1.2e (C-support), 5.1.2e (C-support), 5.1.2e (NFU), 5.1.2e (ZonMw), 5.1.2e (RIVM), 5.1.2e (RIVM), 5.1.2e (VWS/PG), 5.1.2e (voorzitter, VWS/PDCZ), 5.1.2e (secretaris, VWS/PDCZ) en 5.1.2e (VWS/PDCZ).
Afwezig	5.1.2e (ZonMw), 5.1.2e (ZonMw), 5.1.2e (VWS/PG), 5.1.2e (C-support)
Kopie aan	5.1.2e (VWS/PDCZ), 5.1.2e (VWS/PDCZ)

Overige diensten Kerndepartement

Ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en
Sport
Programmadirectie COVID-19
Zorg (PDCZ)

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e
5.1.2e
M 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum

20 juli 2022

Aantal pagina's

4

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

1. Opening, vaststelling agenda, mededelingen

- Geen aanvullende punten op de agenda.
- Mededelingen
 - 5.1.2e vervangt 5.1.2e (C-support)
 - 5.1.2e (VWS/PG) is afwezig.

2. Toelichting bijgevoegd document VWS

- *Aanleiding*
 - Op 5 juli jl. is de motie van Hijink (SP) en Paulusma (D66) die de regering verzoekt om, in gesprek met ziekenhuizen, een landelijk expertisecentrum op te richten waar kennis en ervaring verzameld wordt voor de behandeling van post-COVID en andere postinfectieuze aandoeningen aangenomen in de Tweede Kamer.
 - Hiertoe heeft VWS het initiatief genomen dit overleg met betrokken veldpartijen (C-support, ZonMw, RIVM en NFU) te organiseren.

- Het doel van het overleg was om gezamenlijk tot ideeën, afspraken en voorstellen te komen aangaande de ingediende motie welke voorgedragen kunnen worden in het directeurenoverleg van augustus, waarbij afgevaardigde directeuren van de eerdergenoemde organisaties aanwezig zullen zijn.
- *Voorstel VWS*
 - VWS stelt voor een landelijke onderzoeks-/kennisagenda op te stellen waarin kennis en ervaring met betrekking tot post-COVID wordt gebundeld.
 - We volgen hiermee het proces van het Nederlands Lymeziekte-expertisecentrum (NLe).
 - Hierin is het belangrijk om de onderzoeksactiviteiten op het gebied van post-COVID vanuit o.a. ZonMw, het RIVM en C-support te verbinden.
 - VWS geeft aan dat de uitkomsten van het directeurenoverleg in augustus zullen worden meegenomen in de eerstvolgende brief aan de Tweede Kamer in september, en dat het daarom belangrijk is om deze zomer al een aantal stappen te zetten (sense of urgency).
 - Gezien de gezamenlijke inspanningen op het gebied van (wetenschappelijk onderzoek naar) post-COVID zal er tevens een gezamenlijke verkenning plaatsvinden naar de beschikbaarheid van financiële middelen.

Overige diensten
Kerndepartement
 Ministerie van
 Volksgezondheid, Welzijn en
 Sport
 Programmadirectie COVID-19
 Zorg (PDCZ)

Datum
 20 juli 2022

Reacties:

- De NFU stelt dat de ingediende motie van Hijink (SP)/Paulusma (D66) zowel onderzoek als (na)zorg lijkt te omvatten. Hierbij geeft de NFU aan dat het dissociëren van wetenschappelijk onderzoek en zorg niet wenselijk is.
- Het RIVM geeft aan dat de bundeling van kennis en expertise ook (beperkte) financiële middelen vereisen en kijkt voor de bekostiging hiervan naar VWS.

3. Presentatie C-support

- C-support signaleert zorgwekkende tekortkomingen in het huidige zorglandschap. Het betreft een complex ziektebeeld waarbij er onvoldoende samenwerking is tussen de betrokken zorgverleners (in zowel de 1^e als 2^e lijn) en niemand de regie neemt. Kennis over het ziektebeeld en behandel mogelijkheden zijn beperkt aanwezig ondanks (deels ontoereikende) richtlijnen. Er vindt te weinig biomedisch onderzoek plaats en bij lopende (voornamelijk epidemiologische) onderzoeken worden niet gehospitaliseerde patiënten geëxcludeerd. Dit terwijl het aantal aangedane patiënten in deze groep omvangrijk is.
- C-support pleit voor een of twee landelijke expertisecentra om kennis en expertise te bundelen en op basis van specifieke zorgpaden (patiënt profielen) diagnostiek en onderzoek te bevorderen en behandeladviezen op te stellen. Zorg en onderzoek lopen hierin parallel en zijn aan elkaar gekoppeld. Deze centra werken derhalve nauw samen met regionale ziekenhuizen en nemen op afstand deel aan multidisciplinaire overleggen. Daarnaast werken zij nauw samen met verschillende onderzoeksgroepen. Tevens zorgen de centra in samenwerking met de UMC's, FMS, NHG en C-support voor structureel

scholingsaanbod op gebied van het post-covid syndroom om ook de kennis over het ziektebeeld op regionaal niveau te vergroten.

4. Brainstorm en afspraken

- o Uit de brainstormsessie blijkt dat de motie van Hijink (SP) en Paulusma (D66) drieledig is:
 - a. De bundeling van kennis en expertise tot een landelijke onderzoeks-/kennisagenda;
 - b. De vertaalslag van onderzoeksresultaten naar beleid en praktijk, met daarbij het accent op behandeling, herstel- en nazorg;
 - c. De link met andere postinfectieuze aandoeningen (zoals de ziekte van Lyme en ME/CVS).
- o In deze fase ligt het accent op de eerste laag (bundeling van kennis en expertise tot een landelijke onderzoeks-/kennisagenda). Dit is tevens voorwaardelijk om te komen tot nieuwe inzichten op het gebied van behandeling, herstel- & nazorg en de link met andere postinfectieuze aandoeningen.
- o De NFU beschikt over een overzicht van alle wetenschappelijke onderzoeken naar post-COVID. De NFU is bereid dit overzicht te bundelen met de overzichten van post-COVID onderzoek van ZonMw en het RIVM. Het Kennisinstituut IVM (onderdeel van de FMS) weet exact welke internationale studies er naar post-COVID lopen. De FMS bekijkt daarbij tegelijkertijd ook de bestaande kennishiaten ('research gaps').

Afspraak 1: ZonMw, de NFU en het RIVM:

- voeren het bundelen van kennis en ervaring uit.
 - agenderen ter goedkeuring deze afspraak met een tijdpad en kostenplaatje voor het directeurenoverleg van augustus 2022.
 In de uitwerking nemen ze het overzicht op incl. uitkomsten van de lopende wetenschappelijke onderzoeken naar post-COVID, waarbij ten minste een academisch ziekenhuis in Nederland betrokken is. Dit overzicht zal gebundeld worden tot een nationale onderzoeks-/kennisagenda.

- o De NFU betreft de IVM voor inzichten met betrekking tot het internationale onderzoeksveld en bestaande kennishiaten.
- o Het RIVM levert een bijdrage op het gebied van communicatie en participatie.

Afspraak 2: Afgevaardigde directeuren van de betrokken organisaties (ZonMw, RIVM, NFU, C-support en VWS) besluiten tijdens het directeurenoverleg van augustus 2022 óf en – indien ja – hoe de bundeling van kennis en ervaring een vervolg moet krijgen op het gebied van behandeling, herstel- en nazorg.

Afspraak 3: ZonMw en NFU informeren VWS over welke directeuren zij afvaardigen voor het post-COVID directeurenoverleg van augustus 2022. Hiervoor kunnen zij terecht bij 5.1.2e VWS initieert het overleg, stelt de agenda op en doet verslag.

Afspraak 4: C-support heeft in samenwerking met ZonMw een taakgroep opgericht om tijdig nieuwe onderzoeksbevindingen te

Overige diensten
Kerndepartement
 Ministerie van
 Volksgezondheid, Welzijn en
 Sport
 Programmadirectie COVID-19
 Zorg (PDCZ)

Datum
 20 juli 2022

presenteren aan de FMS/NHG om de multidisciplinaire richtlijn 'Langdurige klachten na COVID-19' te actualiseren naar de nieuwste inzichten. C-support en ZonMw nemen contact op met de NFU om hier verder over te spreken, zodat de nieuwste inzichten direct in de praktijk landen.

Overige diensten
Kerndepartement
Ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en
Sport
Programmadirectie COVID-19
Zorg (PDCZ)

Datum
20 juli 2022